

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 65.
Correspondențele
să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 65.
Serisori defrancați se refuză. — Articoli nepublicabili nu se însoțesc.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil.
pentru a doua- și a treia oară câte 20 fil.
Pentru inserate mai mari după învoială.

FOIȘOARA

Crâsnicul din Costești

— Povestire de Seb. Stanca —
(Fine).

Un semn numai și un soldat aduse și al treilea copil, o fetiță de vreo cinci ani. Copila auzise pușcăturile, auzise strigătele, dar nu-și putea da seama de grozăvia celor ce s'au întâmplat. Ingrozită de atâtea fețe străine, de atâtea sunet de arme, de atâtea priviri încruntate, tremura ca pasărea, care nu pricepe de ce mâna care o strânge i-a răpit libertatea.

Când zări pe tatăl său în genunchi, se smulse din mâinele soldatului, alergă la el și-i cuprinse grumăzul cu amândouă mâinile, căutând par'cău scut și scăpare la sinul iubirii tatălui.

— Cine te-a bătut, tată, — zise copila văzându-l plin de sânge, — de ce ești legat tată, de ce-s aici atâtea oameni urâți?

Tatăl nu putea zice nimic, lacrimile îi curgeau grele ferbinți.

Colonețul prinse copila să o smulgă de la tatăl său, dar copila își încheștase mâinile în jurul grumăzului lui și nu se lăsa. Soldații o desfacură cu forța și o legară de arbore. Copila sbiera perdită de minte: Tată, tată, nu mă lăsa!

Colonețul se apropie iarăși de crâsnic și-i strigă în ureche: Vrei, ori nu vrei?

Nici o vorbă, nici o mișcare. Nenorocitul știa că cea mai mică mișcare ajunge ca și copila să-l cadă zdrobită de gloanțele dușmane. Sta nemișcat, durerea îi amorțise ființa întreagă, sta încruntat ca un stan de peatră, numai sufletul îi săngeră amar. Nu mai înțelegea de e vis ori realitate, ce se petrece în jurul lui.

La un ordin al colonelului se postară trei soldați în fața copilei, care se zbătea îngrozită:

— Tată, tată, nu mă lăsa!

Deodată o mișcare neobișnuită se porni între soldați. O femeie cu părul despletit, cu hainele sfârcate, scăpă din mâinile nelegiuitorilor cu strigăte desperat alerga în fugă nebună spre locul de urgie.

Insuși împetritul colonel se cutremură o clipă, când o văzu năpustindu-se ca o vultură printre soldați, chemându-și bărbatul și copilul.

În clipa următoare însă se reculese și dădu ordin: «Legeți-o, și la stâlp cu ea». — Eu vreau, eu vreau, eu vreau! — strigă deodată un glas ca venit din mormânt. Nenorocitul crâsnic cu ultima sforțare de energie, trezită de atâtea sguduire sufletească, se ridicase în picioare. Părea un mort coborât de pe catafalca. Limba deslegată mai șopti odată: «Eu vreau», și martirul căzu leșinat la pământ.

— Har, Domnului — zise colonețul depărtându-se, pe când soldații se trudeau să trezească pe nenorocitul din leșin.

Noaptea era neagră ca păcura. Intunerecul zăcea ca o povară de plumb deasupra pădurilor uriașe. O ploaie mărunță se fărașa din văzduh. Pe poteci ascunse trecea regimentul colonelului, om după om, având în frunte pe crâsnicul din Costești. Cu capul descoperit, cu hainele zdrențuite, așa cum scăpase din mâinile omorătorilor, crâsnicul pășea grăbit cu siguranță de pisică pe potecile încălțite, încât cei ce-l urmau abia se puteau ținea de dânsul.

Loviturile și suferințele zilei trecute îl ardeau pe piept ca un jăratec, sângele îi cliocotea sălbatic prin vine, iar în suflet îi răsărise o lumină, care îl zorea să ajungă la țintă înainte de răsăritul zorilor.

Țânta aceasta i se încheaga tot mai clară în creerul lui inferbântat; nu mai simțea nici o oboseală, o grabă înfrigurată îl biciuia să meargă fără zăbavă mai departe, tot mai departe.

Pe când în răsărit o dungă albă sfârțica întunerecul și o lumină palidă ca o pânză de pălânjen se strecura domol prin văzduh, crâsnicul cobora regimentul printre dealuri la poalele opcinii mari. Un șea larg se deschidea de aici, în vale se zărea ca o dungă de argint prin umbrele zorilor rău, iar în depărtare licăreau scântelele de lumină ale unui sat ce veghease toată noaptea.

— A, ești Cerniova, — zise colonețul.

— Da, da, Cerniova, — răspunse crâsnicul care se răzimese de stâlpul unei cruci, ce străjuie răspântia dinor poteci, pe când fața îi strălucea senină...

În clipa următoare o salvă de puști răscolii văzduhul, apoi alta și alta; bubuitul se întei, de pe culmile din jur mitralierele uriau un pârâit sălbatic, amestecându-se cu vaietele desperat ale celor măcelăriți.

În câteva clipe regimentul era sperberat, parte mort, parte prins. Insuși colonețul căzuse ciuitur de gloanțe.

Din dosul muntelui venea tot mai zorită lumina, strecurându-se prin norii zdărniți pe cer, iar când zăia deschise largă cale soarelui de dimineață, razele fugare se opriră o clipă uimite pe câmpia largă din valea Cămarăștilor în preajma Siretului, unde sanitarul unui regiment adăseau adunau leșurile cazacilor. Crâsnicul zăcea la poala crucii cu fruntea zdrobită de un glonț ucigaș.

Colonețul, în oarba lui trufie, nu luase seama că truditul călăuz ținea potecile tot la stânga, și în loc să scoată regimentul de cazaci în colțul dela Cerniova, crâsnicul îl coborâse în valea Siretului, în inima armatelor noastre.

El însuși, călăuzul, își plăti curajul cu viața, dar murî liniștit...

† Dr. Victor Mihályi de Apșa

1841—1918

Arhiepiscopul și mitropolitul român greco-catolic de Alba Iulia și Făgăraș, Dr. Victor Mihályi de Apșa, s'a stâns din viața Luni, în 21 Ianuarie 1918, în anul al 77-lea al etății și al 21-lea al arhiepiscopiei sale.

Moartea sa ne s'a vestește prin următoarea telegramă:

«Cu multă durere sufletească vă anunțăm, că preabunul nostru Mitropolit Victor Mihályi de Apșa, azi, în 21 Ianuarie, la orele 6 dimineața a adormit în Domnul. Inmormântarea i s'a văce Joi, în 24 Ianuarie, la orele 10 a.m. în cimetière».

Simion Pop Mateiu,
proprietar.

Prin trecerea la cele vecinice a Mitropolitului Dr. Victor Mihályi de Apșa, biserica soră greco-catolică a pierdut pe unul dintre distinși săi arhieri, care și-a consacrat întreaga sa lucrare pentru binele și propășirea bisericii sale.

În timpurile de față, când suntem subiecți de grăie zilei de azi și teoreme zilei de mâine, dispariția sa produce un gol cu atât mai simțit în mijlocul credincioșilor săi, cari își vor aduce aminte cu adâncă recunoștință de atitudinea sa corectă și înțeleaptă în toate problemele ce privesc biserica, școala și neamul românesc din această țară.

Marea durere și nespusa jale a fraților dela Blaj o împărtășește și arhiepiscopia noastră.

Excelența Sa, I. P. Sf. Domn Arhiepiscop și Mitropolit, Vasile Moman

Situția politică.

Sămbătă fiind premierul Wekerle prim în audiență a prezentat Măiestea Sa dimisia cabinetului. Măiestea Sa a primit abuziv, dar a încredințat din nou lui Wekerle formarea noului cabinet.

Se vorbește că se vor schimba numai unele persoane. În noul cabinet va intra cu siguranță guvernorul băncii austro-ungare, Alexandru Popovici.

Schimbarile de persoane în guvern așteptăm să aducă și o primire de sentimente în privința tratării intereselor nemulțumit și bisericii noastre.

Mersul războiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului președinte

Raportul statului nostru major:

Budapesta, 21 Ianuarie. (Of.) Nicu s'a eviniment deosebit.

Budapesta, 22 Ianuarie. (Of.) Situația este neschimbată.

Șeful statului major.

Raportul statului major german:

Berlin, 21 Ianuarie. (Marele cartier general). Frontul vestic. Grupul de armate al principelui moștenitor Rupprecht. La nord de la Vpern, asemenea și pe linia dela Lens până la Epeley s'a continuat activitatea potențată a tunurilor. Spre sud de Vendhuile, cu prilejul unei înaintări engleze, am făcut prizonieri.

Grupul de armate al principelui moștenitor german: În câteva locuri din Champagne și pe ambele maluri ale Meusei s'a urmat activitatea războinică de artilerie. La nordost de Reims și în Argoni dețasamente noastre de recunoaștere au executat întreprinderi mai mici cu succes.

În cursul ultimelor două zile am înțepus unsprezece aeroplane dușmane și un balon captiv.

Frontul răsăriten: Nimic nou.

Frontul macedonean: Între Vardar și

gra, a trimis ca reprezentanți ai bisericii noastre la inmormântarea de astăzi a ilustrului prelat pe următorii:

I. P. C. Sa, arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca, Razar Triteanu, asesor și Dr. Octavian Costea, secr. consist.

În partea noastră ne împrimăm glasul cu al fiilor bisericii gr. cat. române și îndurerată grăimă: Fie-i ușoară (țărna și eternă amințea!

În viața răposatului mitropolit Dr. Victor Mihályi de Apșa reținem următoarele momente:

Este născut în 1841 la Iod, în Maramurș. A studiat în Sighet, Oradea-mare, și Casovia, unde în 1857 a trecut examenul de maturitate. În 1863 a obținut titlul de doctor în teologie la Roma. În biserica grecoasă ci. Atanasiu din acelaș loc a fost singur preot în 1863 prin arhiepiscopul grecoșef Ștefan Missir. Întors în dieceza Gherlei, a funcționat ca profesor în seminarul teologic de acolo până în 1869, când mitropolitul Vancea l-a adus la Blaj ca secretar mitropolitan. În 1874 e numit episcop al Lugosului, contribuind cu zel deosebit la întărirea și organizarea acestei dieceze. În 1894 e ales membru onor al Academiei române. În sinodul electoral din Blaj, la 1893, clerul l-a candidat, cu 82 de voturi, în locul prim la scaunul devenit vacant prin moartea mitropolitului Vancea. Numirea din partea Măiestea Sa a urmat în 1894, ear instalarea s'a făcut în 1895. În anul 1900 provincia mitropolitană greco-catolică de Alba-Iulia și Făgăraș a serbat aniversarea a 25-a dela consacrarea de episcop a mitropolitului Mihályi.

Vineri și Sămbătă s'a făcut în Austria și în capitala țării noastre mari demonstrații în favoarea păcii. Muncitorimea a încetat lucrările prin fabrici și ateliere pentru a-și manifesta legătura dorinței pentru încheierea cât mai grabnică a păcii și pentru îngrijirea alimentării regulate și corecte.

Conducătorii muncitorilor s'a prezentat premierului Seldler în Viena, iar cei din Budapesta premierului Wekerle pentru a lude la cunoștința plângerilor. Răspunsurile și declarațiile premierilor au avut putere de a liniși sufletele și a determina muncitorimea să înceapă din nou lucrul.

Certe politice.

În vremurile din urmă se clădiseră multe biserice politice, și fiecare își avea un mare preot care princa bucurăse în schimb el în îndrepta sufletul îmbelugat de doruri și mari nădejdi spre «darurile făgăduite!».

Astăzi bisericuțele sunt amenințate de mare primeală. Intre marii preoți s'au răscolit valuri de invidie, cari au adus și sămânță de ceartă. Pacea dintre bisericele e tulburată, iar zărele aduc semnificative reflexe ale suferinței.

Și început contele Károlyi Mihály, îndreptându-și săgețile împotriva ministrului Vázsonyi, li trage la îndoaia bunele intenții în privința volului universal, care l-a ridicat în scaunul de ministru și ne-nescierătoarea suferință ce trebuie să dea pentru înfăptuirea armatei naționale maghiare.

Vázsonyi în răspunsul său calm și mai chibzuit, atinge și opiniile din cercurile austriece revelate în «Arbeiterzeitung» zicând: Ziarul Arbeiterzeitung se plânga, că vom să nimicim vechile tradiții austriece, că vom să răpim credincioșilor familii galben-neri din Ungaria monopolul adință și ocupa peșterile cu dușmanii țării și că prin introducerea armatei maghiare vom să ruinăm industria austrieacă. Eșirea aceasta citată din cuvânt în cuvânt o completează cu observare, că neamul unguresc are atât de puțin război și că pur și simplu, decât naționalitățile din Ungaria, făcând din anul 1848 o revoluție cu armele oligarhiei și burgheziei maghiare cu scop de a dobândi armata maghiară.

În răspuns lui atacă pe contele Károlyi pe motiv că lipsesc dela datoria suferință de a apă a națunii și patria maghiară față de atacurile austriece și boheime.

În ziarul «Az Újság» contele Károlyi îmre atacă guvernul «democrat», pentru că adință ca amăgitorii poporului să și structure gândurile și vorbele pline de venin distrugător sub privirile cenzurii atât de aspre față de alții.

Între amăgitorii numără în primul rând pe Károlyi Mihály, neamul său de aproape, care cantă sa cochetșe cu dușmanii țării și își propăgă principiile cu gură mincinoasă, căci nu le aplică și la sine, care se bucură de o moșie de 40.000 de jugăre și în Budapesta de cel mai mare palat, numindu-l felul acesta numele vechii și cinsit al familiei.

Acceșea sunt numai unele dintre multele certe ce bătăuie în diferitele partide dela putere cu idoli deosebiți.

Un izvor de bogăție

— Chestiuni economice —

«Albina este vecină omului strănc». Auerbach.

Dață și buntul Dumnezeu așa va vrea, «războiul lumii» e pe sfârșite. Nu se sfârșește însă, ci din contra, acum se începe sărăcia materială, cauzată de război. Și acceșta are să dureze cel puțin de două ori cât războiul, deci, generația de azi are să suporte mizeriile și sărăcia materială a războiului acceștuia. Tot asemenea are să dăinuască multă vreme ascumpetea de azi.

Și cum noi, românii, încă suntem din lume și cum ne-am luat și noi partea din război cu vârf și îndesat, grăuțiile materiale de după război vor apăsa cu atât mai greș pe poporul nostru, cu cât suntem și săraci și neapăturiți. Ba mai avem să luptăm și cu necazuri puse în calea desvolării noastre economice.

Natural, că samedonia de cheltuieli de război și de după război vor apăsa mai mult ca până acum, grosul poporului, adică și pe țărani, deci, ca guvernul și țărani vor acum începe a fiuri fel de fel de legi nouă de dări.

Ca oamenii să poată suporta accește dări, au început a se gândi, că de unde și de ce, mai mult muni. Îvsvoare nouă de câștig nu se prea învesc.

Rămâne deci, ca tot din îvsvoarele de până acum să producă cât mai mult, și anume atâtă, cât se ajungă în împrejurările schimbate și pentru susținerea lor și să poată face față și mijlului dărilor.

Țară agricolă fiind, avem să producem în orice ram de economie cel puțin de zece ori mai mult ca până astăzi.

Și cum? Hărănicia poporului n'a prea lipsit nică până acum. A lipsit însă productivă și științifică sau producă din acelaș pct de pământ de zece ori mai multe bucate, nutre etc.

Conflicte între Rusia și România

Prietenii. — Arestare și ultimatum. — Regle de deținut. — Odată și acum.

Stăpânirea actuală rusească bolșeviciană a avut mai de multe ori ciocniri cu România, care din cele păpâte până acum se vede că încă tot nu s'a cumințit de ajuns, pentru a se hotărâ să se lapede cât mai curând de «prietenii», cari au vârat-o în pagubă, necaz și mizerie.

Ministrul de externe, Troțki, pe când era încă în Brest-Litovsk, dase poruncă să fie deținut reprezentantul României la Petrograd, Diamandi, din motivul că autoritățile române arestaseră pe nedrept mai mulți soldați și revoluționari ruși. Consulul Diamandi a fost pus, după câteva zile, în libertate; însă guvernul rus a trimis ultimul guvernului român, care a luat o atitudine deoseamnă față de soldații ruși și a oprit proviziile trimise pe seama lor.

Între regele Ferdinand și guvernul bolșevican au existat de mai mult timp neînțelegeri. Din acceșta cauză trupele rusești din Iași au și internat pe rege și familia sa. Iar acum agența Reuter anunță în telegrama din 19 Ianuarie, următoarele:

«Consiliul comisarilor poporului a hotărât Sămbăta seara, ca regele Ferdinand al României să fie deținut. Deținerea s'a executat, și regele român a fost transportat la Petrograd, în România domnește o mare agitație».

Jalnică soartă a regalului român este o urmare a greșelilor comise de politicienii săi dela putere. Cât timp România lui Carol I a rămas credincioasă aliaților săi, a propășit pe toate căile, a fost numită «Belgia Orientului», iar capitala sa veselă era considerată ca un Paris în miniatură.

Și ce-i România de astăzi?

Partea cea mai mare și cea mai roditoare dintr'insă este (ținută ocupată, în vreme ce singurul său aliat actual, aliorii în vecinătate nemijlocită, Rusia, nu numai ca nu-i ajută, ci dimpotrivă o amenință cu război și-i arestează domitoriul.

Acceșt denodământ are să-l mulțumească nenorocitățea acelor fii ai săi, cari s'au abătut din drumul arătat de cei mai iluștri oameni ai statului român de astăzi și din trecut...

O morală scump plătită.

Cronică școlară

Domnul ministru reg. ung. de culte și instrucție publică a dispus a se ținea cursuri extraordinare în școalele medii, în cele comerciale și în institutele pedagogice pentru acei elevi ai celor două cursuri din urmă, cari eventual vor fi înrolați în miliție în decursul lunii Ianuarie 1917. Cursurile accește se vor începe în luna Februarie, ce și în trecut, și examenele se vor face în prima jumătate a lunii Martie a. c.

Măsurii speciale se vor lua din partea direcțiilor școlare, la cari se vor adresa cei interesați.

Examele de maturitate, resp. în institutele pedagogice, se vor face ca și în trecut sub prezidenția direcțiilor școlare cu comisari consistoriali substituți, și în seminar în prezența comisariatului ministerial.

Oamenii de știință și cu tragerile de inimă către popor, în diferite state, chiar și la noi, au început a rezolva probleme importante pentru producția mare mare, ca de ex: nobilitarea sămânțelor de cereale, ca de ex: noștrii de vite, perfecționarea mașinilor agricole etc. și a face propagandă mare în scris și cu graful printre popoare, instruindu-le cum să lucreze, ca să producă cât mai mult.

Intreb: La poporul nostru român se găsește cineva serios cu lucrul de acest gen? Nu prea. Mai curând ne ocupăm cu altele noi noi! Cu noile vom rezolva. Și, de altmunc, poate ne și lipsesc oamenii și de știință, și cu adevărată trageră de inimă către popor.

Lumea zice, și nouă ne place a crede, că noi preoții și învățătorii sunt cei care duc la răscălnăciunile noastre. Rămâne deci în sarcina noastră, în mare parte, să dăm îndrumări nouă popoului cu privire la producția mare în are economice.

Ni-am împlinit oare noi cu adevărat datoria de conducători ai popoului și până acum? Mi-a greu să dau răspunsul la întrebarea aceasta. Constat însă, și mai greu să scriu, că în trecut noi și mai grei și greutățile mai mari. Anevoie vom putea fi deci **clătur toate**.

Ca să rămânem la chestia agriculturii, întreb, săntem noi, preoții și învățătorii, mai bunii economi decât țărani noștri? Avem noi o pregătire agronomică mai bună decât poporul nostru? Cunoaștem noi și știm aplica deosebite mașini agricole, cu cari se lucrează pământul mai bine și mai ieftin, când pe altocum n'am parăsit încă **plău de lemn?** Cunoaștem și știm întrebuința cu folos diferitele gunoari mătase și cele dintr-un cultivă plantele de leac și plantele uleioase, atât de căsătore și de bine plătite? Câți dintre noi au mașinile proprii de sământ, mașini de treierat, purtate cu doi brași sau doi cai, prin ce se cruță atât de brași? Știm noi, la ce e bun și cum se lucrează cu **reparatorul** de

smântână? În cere sămânțelor de-a noi fustre se dau îndrumări moderne și practice viitorilor preoți și învățătorii, în felurile ramurii de economie? Unde sunt, și la cari români **economii de mână?** Măcar că, har Domnului, avem proprietăți mari, și multe mijloace, unde s'ar putea locmi economii de model. Tot atâtea întrebări, din cele multe, ce s'ar putea pune, la cari nu poți da răspuns multumitor.

Vor fi unii cari vor zice, cu oarecare dreptate, că preutul și învățătorul are **altă** menire, deci pregătirea lor e de altă natură, și nu agronomică. Adevărat; dar preoții mai ales, lipsiți de salarii fixe și corepunătoare, totdeauna au fost nevoiți, și în viitor vor fi mai mult, să se ocupe și cu economia, iar cu știința agronomică învățată dela **părinții și parohiilor lor, de producție mare** nu poate fi nici vorbă.

Va trebui dară să ne încordăm puțin la mare mult ca ori când, pentru a ne desăvârși pe toate terenele economiei, și a ținea pași cu progresul ce-l face alții pe aceste plași. Va trebui, mai bine ca până acum, să ne uităm ce și cum lucrează ei. Și ce vom observa bun la alii, să imităm și noi. Înocum însă avem să le încredințăm noi înșine, și numai după ce ne-am convins deplin că de fapt sunt bune, să le recomandăm și să strălucim să le aplicăm în țară. În acest chip vom feri poporul de experimentări costisitoare, și ne vom feri și noi de a ne încredința înaintea lui. Poporul așteaptă, ca tot ce face și zice preoții și învățătorii, să fie **adevăr și desăvârșit**. Explicări, scuze și argumentări poporul nu le primește dela preoții sau dela învățătorii său.

Adevărat, că astfel de experimentări și înorți noișii sunt înșel și trădă. Dar, dacă **păstoriul cel bun și sufletul și-l pune pentru țărma sa**, de ce să nu și-pună și banii? Căci în urmă, prin îndrumări bune, în prima linie lui își face dobândă, și materială, și morală.

feri, stambul 12, sultan 10, meffis 12, miriar 10, kiraly 8, dame 8 fieri. — Pentru specializată, tutun: 100 grame salubritate 38 coroane, kir 2 cor, purizoran 18 cor, hervegino 10 cor; figuri de bucătă coronas 2 cor, regalita fabrico 64 fieri, operas especial 64 fil, trabucos especial 58 fil, regalita media 50 fil; figurate, sfinx 22 fil, ameris (20 bucătă) 4 coroane, kedive (20 bucătă) 3 cor, 60 fil, princessas (20 bucătă) 2 cor. 80 fieri.

Y Ana Bănc, nasc. Visarescu, văduvă de maior, în Orăștie, fără scurte surzătoare, în etate de 75 ani, și-a dat sufletul în mările Creatorului Ji, în 4/17 Ianuarie 1918, la 5 ore d. a., în etate de 65 ani. Rămășițele pământului ale defunctului s'au ridicat din casa proprie (Strada Schwimmschiff nr. 18) și s'au pus spre vecinătate odihnă în cimiterul central din Sibiu Duminecă, în 7/20 Ianuarie a. c., la 1/2 ore p. m. Fi-cul s'omului și în memoria benevolumen-tată!

Y **Avionul aerian în Biroul.** Birou W/17 anunță: Intelegerea a pierdut în anul 1917 cu toate cele 247 aeroplane și 244 baloane. Germanii au pierdut în acea săptămână 795 aeroplane și 34 baloane. Cele mai considerabile pierderi le-a suferit Intelegerea pe frontul apusean, unde i s'au nimicit 2431 de aeroplane și 108 de baloane; pe frontul răsăritan au fost impuscate 216 aeroplane și baloane dișmanne.

Y **Ionel D. Lipădat**, absolvent al pedagogiei din Sibiu și al teologiei din Arad, fost director școlii numărul Lăpădat, din Săisite, a decedat luni, în 8/21 Ianuarie 1918 în vârsta de 23 ani, împărțiat fiind cu sfințele tate, și a fost înmormântat în cimiterul bisericii mari din Săisite Miercuri, în 10/23 Ianuarie la 2 ore p. m. Fi-cul țărana ușoară și memoria benevolumen-tată!

Y **Înștinările.** Vacanța Crăciunului la școlile din Blaj, conform hotărârii ministeriale și în lipsa materialului de învățare se prelungeste până în 17 Februarie 1918, și anume pentru elevii gimnazialii din clasa I—VI și elevii pedagogiei din cursurile I și II, precum și pentru elevule dela școlile civilă și primară de țete. Cursul pregătitor și școlile din clasa I—VII și gimnazială și cu pedagogii din cursul III și IV acesți, se începe în 1 Februarie; la acești cursi cu să participe toți elevii ordinarți (din cl. VII—VIII și cursul III și IV) neșcolarii încă.

Y **Un trist aniversar.** Împlinindu-se 7 ani dela moartea medicului de pie memorie Dr. Grigorie Săndeanu, nemângăiată lui soție, doamna Iustina Dr. Săndeanu n. Brote dăruie întru vecinica odihnă a decedatului, în 10 cor. la **Legatul Silvia Dr. Barciacu** onorabilă consilierului școlii din Rașnari, aplicați la meserie. Pentru scrisorile xprimate sincere mulțumite: Vic. Tro-dășianu, președintele Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Y **Activitate oprită.** Din Budapesta se anunță: În urma ordonanței date de ministru de instrucție și cultelor, este închisă Clubul Galilei și localitățile sale au fost închise. Clubul Galilei este o reuniune de studenți liber cugetători.

Y **Contribuții.** Pentru clădirea sanatorului de tuberculozii au mai intrat, în restimpul din 11 până în 18 Ianuarie, contribuții dela: Consistoriul ort. rom. din Sibiu 100 coroane; Pater Binder 20 cor.; Arseniu Bănea, în nume de fondului econom. grădăriei, Sibiu, 20 cor.; Ignaz Sămgeș, consilier suprem de forereștie, și R. Schwarz, primofostier inginer, 10 cor.; Wilhelm Jickeli 50 cor.; Carl I. Spengler 5 cor.; Iohann Mischinger, Cisnădie, 1 cor.; Mănistura Ursulingher 1 cor.; Banca comercială ungară din Băsta 300 cor.; Albert Dör, primar, 50 cor.; Martin Herberth 10 cor.; 1/2 contribuții benevole 52 cor. 60 fil. Direcția cassei de asigurare a muncitorilor din cercul sibiu mulțumeste călduros tuturor contribuitorilor și se primește la Casa, în Piața Zeughof nr. 5 și 6 și se chitează în zăre.

Y **Cel mai mare grad de frig.** Se scrie din Cristiania: Frigul cel mai mare, ce s'a pomenit vreodată, a domnit zilele acestea în Norvegia sudică. Termometrul s'a cobo-

rat la 45 de grade. Pe munți temperatura a fost și mai scăzută. În multe ărașe a înghet argintul vii și au crepat termometrele. Gerul cauzează o ceață grosă, care împiedică navigația, căci nici la distanță de un metru nu se poate distinge nimic.

Y **Înștinări.** Primim următoarele: Toți acei domni patroni, cari n'au răspuns la provocarea noastră din 10 l. c., privitoare la anunțarea din nou a angajaților lor, cu 1 Ianuarie 1918, îi invităm iarăși, în înțelesul noilor legi intrate în vigoare, să facă anunțarea **fără întârzieră**; de oarece în caz contrar se vor aplica **pedepsele**, ceea ce ar pricinui cheltueli însemnate pentru domni patroni. — Nagyszeben, 21 Ian. 1918. **Cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian.**

Y **Teatru cinematografic.** Programa de Joi în 24 Ianuarie, la **Apollo**, în Strada Schein, în **Teatrul propriu**, film Nordisk Vineri și Sâmbătă, în 25 și 26 Ianuarie: **Luptă pentru viață**, mare dramă în 4 acte. Suplimente în fiecare seară.

Y **Jerf de sărbători pentru fundațiunile ziarștilor**

Continuarea a 11-a

Transport C 1098	5
Arhim Alex, paroh, Băsești	20
«Agricola», bancă, Hunedoara	20
«Agricola», bancă, Sebeș	20
Albini Iuliu, mare propr., Zlatna	20
Amecă, bancă, Sibiu	20
Anonim, Ofenbăia	20
«Ardeleana», bancă, Orăștie	20
«Armonia», bancă, Cincul-mare	20
Banciu Dum, farmacist, Seliste	5
Bancu Leon, funcț. de bancă,	5
Nășău	5
Bancu Liviu, Nășău	2
Bărsan, Dum D., comerciant, Seliste	2
Bărsan, I. D., comerciant, Seliste	5
Biagi Maximon, Blaj	5
Birescu, Dr. Nic, adv., Bocea-mont	20
Boea, Dr. Ioan, adv., Reteag	20
Boea Victoria, Cigăuș	5
Boer Gh., juu. st. teol., Blaj	4
Botașiei Mihail, director, Băsești	20
Borcia, Dr. Dum, paroh, Seliste	5
Borza, Dr. Alex, prof., Blaj	5
Borza, Dr. Ioan, adv., Reteag	2
Borzea N. Chifor, inv., Bucerdea vinei	3
Brassari Artimeu, comer., Orăștie	8
Bredican, Dr. Tib., dirigent, Brașov	5
Bucur Eug., st. teol., Blaj	4
Bulucera Aur., stud. med., Porcu-bacul în Sibiu	10
Buzanek C., dir. de fabr., Bocea-mont	5
Călugăr Aur., st. teol., Blaj	4
Cărpășian Gerasim, Sebeș	3
Chelșan, Dr. Amb., director, Blaj	10
Chircă Avram, Sebeș	2
Chircă Nicolae, Sebeș	2
Chirilă Lazar, inv., Muncel	3
Chisuc Alex, măsar, Turda	3
Chirtoș Dumnica, Câmpeni	10
Chirtoș, Dr. Zosim, adv., Câmpeni	20
Chirtoș Dumitru, st. teol., Blaj	2
Circa Alex, st. teol., Blaj	2
Cisnă, Inocentiu M., soc. de lect., Blaj	12
Codăreca Livius, st. teol., Blaj	3
«Codreana», bancă, Băsești	20
Colerici Ioan, st. teol., Blaj	2
Comșa Dum. B. propr., Seliste	10
Comșa Ionel, mare com., Seliste	50
Comșa Lupa L., propr., Seliste	1
Comșa Petru, mare com., Seliste	20
Corcea Avram, paroh, Verșet	5
Costea Nicolae, Sebeș	5
Crețariu V., Sebeș	5
Diăban Iochim, st. teol., Blaj	1
Demeter Cornel, farmacist, Orăștie	15
Dobre, Dr. Ioan, prof., Deva	5
Dobroth Cornel, locotenent, Poiana	2
Dobroth D., paroh, Poiana	2
Dragomir Dr. Nic, prof., Nășău	10
Drăgan Leonid, st. teol., Blaj	1
Duma Ioan, paroh, Tețeni	5
Dumitrescu Valer, st. teol., Blaj	2
Dumitrescu Dionis, st. teol., Blaj	2
Fărcăș Gh. S., Sebeș	2
Fodor Victor, st. teol., Blaj	2
Fodorănu Victor, călăf de com., Ofenbăia	1
Fardul, Dr. Remus, adv., Câmpeni	10
Gănuș Dumitru, paroh, Sibiu	2
Gan Vasili, protopop, Ofenbăia	5
«Geogaena», bancă, Geogaia	5
Ghișe Nic, econom, Poiana	1
Giurca Ludovic, protopop, Trimpotea	2
Gost Dumitru, paroh, Sibiu	2
Grița Eudor, sublocot., Albalujia	5
Grița Vidu, sublocot., Albalujia	5
Total Cor. 1654	

Tratatul de pace dela Brest-Litovsk

— Delegații puterilor centrale și ai Ucrainei. — Plecare dela Brest-Litovsk. — Constituanta. — Ciocniri în Petrograd. —

Y **Brest-Litovsk, 21 Ianuarie.** Biroul de corespondență anunță: Delegații Austro-Ungariei, Germaniei și ai Ucrainei au hotărât astăzi, ca în legătură cu desabaterile de până acum să publice o declarație, unde să se arate că tratativele între delegații acestor două țări, în urma cărora s'au ajuns la un rezultat, care îndreptățește speranța de a se fi găsit bazele învoelii pentru încheierea tratatului de pace. Prin stabilirea principiilor tratatului de pace, desabaterile au ajuns la un punct, care impune delegaților datorita de a veni în atingere cu lucrurile responsabile din patrie. Din această cauză o parte a delegațiilor pleacă acasă, dar pe timpul cel mai scurt posibil. **Kühlmann** călătorește, din această cauză, la Berlin. Nu este sigur, dacă și contele **Czerwin**, în considerarea stăretea sănătății sale, va putea sau nu să plece la Viena.

Armata de femei în Italia

Y **Gazetele italiene scriu**, că în Italia s'a înființat o armată de femei.

Y **Armata aceasta** are cinci secțiuni, și anume: militară, economică, pentru servicii publice, pentru lucrări de industrie, și în sfârșit una în scopuri de propagandă.

Y **Secțiunea militară** de femei are menirea să scutească soldații dela serviciul din etate, pentru a putea fi trimiși la front.

Y **Cea economică** se va ocupa cu lucrări agricole pe pământurile neucerate până acum, mai ales în părțile sudice ale țării.

Y **Secțiunile industriale și de lucrări publice** vor înlocui, pe cât se poate, puterile bărbaților din aceste activități. Măsurile de propagandă patriotică a armatei femeilor urmărește țânta: de a înfrâna nămețele de pace ale maselor popoului italian prin mijloace metodice și rașionale, și de a face agitație pentru continuarea războiului.

Y **Războiul**, va să zică, a pornit o puternică mișcare între femeile și în Italia, unde în vreme de pace n'a existat așa numitul curent feminist.

Y **Pilda italiană**, dacă mai durează războiul, va fi urmată și în alte locuri.

Y **Anglia** este pe cale de a și organiza poporașia feminină în acelaș fel. Și, după Anglia, vor veni și celelalte țări.

Y **Ziarul Trögl. Rundschau** scrie, că prin plecarea lui **Trofi** la Petrograd se vor trăgăna tratative; însă, sosit în capitala sa, Trofi va ajunge poate la convingerea, că în absența lui raporturile rusești au devenit și mai grave.

Y **Căpitanul Săndeanu** constituindu s'a deschis la Petrograd în 18 Ianuarie după amiază, mișcările revoluționare își continuă mersul. O grupă de maximaliști a atacat pe demonstrații alianței pentru apărarea constituției și cu focul trăs nitrărilor a omorât patru oameni, între cari și pe delegatul țărănilor **Bogovanu**. Numerose persoane au fost ranite. Aceasta s'a petrecut în ziua intrării constituției rusești.

Y **Viena, 22 Ianuarie.** (Biroul de coresp.) Ministerul de externe, contele **Czerwin**, a sosit ieri seara la 10 ore și jumătate din Brest-Litovsk la Viena.

NOUĂȚI

Y **Concedii pentru economi.** Ministrul de hoveze a lăgit hotărârii luate să se privească **concediile pentru economi**. Protopretorii sânt îndreptățiți a face propuneri, din acest punct de vedere, și în durata iernii, pentru a da priiel economilor de a săvârși lucrările agricole, care în multe locuri nu s'au putut face în toamnă. Căci în cedii pământului dureze, în general, douăzeci de zile, în cazuri speciale, treizeci de zile. Economii, cari cultivă tutun, primesc concediul de trei săptămâni.

Y **Cautiona ofițerilor va scădea.** Ziarul local N. U. află, că după război se va schimba sistema de cautione a ofițerilor, cari se căsătoresc. În locul enormei cautioni, obișnuite până acum, se va introduce o modalitate uniformă. Cum se vestește, cautione de căsătorie a ofițerilor, fără deosebire de rang, se statorose în suma de **șase mii** de coroane.

Y **Prețurile tutunului.** Dacă se scumpește toate lucrurile, de ce n'ar s'acumpi și tutunul? zice mai cu seamă domnii nelumturați. Prețurile urcate au zis în 15 Ianuarie 1918, sânt: pentru **figuri**, de bucătă: regalitas 48 fieri, trabuco 44, britanica 36 operas 30, cuba-portoric 22, virginia 18, cigarillos 11. — Pentru **figurate**: nilus 18

Nr. 255/1917

(2) 2-3

Concurs repefit.

Pentru întregirea postului de capelan nu drept de succesiune lângă parohii neputincios George Popovici din parohia de cl. a III-a Valea-lea-bun, din protopresbiteratul Hateg, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiale și ajutor dela Prea Ven. Consistor arh. pentru capelan.

Concurenții sunt poftiți a-și înainta cererile, provizute cu documentele necesare, în termenul de 30 zile la sediul oficiu protopresbiteral, și să se prezinte cu prealabilă în cunoștințare a subsemnatului în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Hateg la 7/20 Decembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral ort-rom. al tractului Hateg, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu,
protopresbiter.

377/1917

(3) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericăscă Certeza (cl. a III-a), tractul protopresbiteral al Câmpenilor, devenit vacant prin pensionarea parohului Constantin Cothăș, făcută la cererea proprie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. și congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții, cu observarea prescrierilor regulamentare, să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta sau a servi sf. liturgie și a face cunoștință cu parohul.

Câmpeni, 23 Noembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. român al Câmpenilor în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici,
protopresbiter adm.

381/1917

(4) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. a III-a Panc cu fiila Sașie din protopresbiteratul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile socotit dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat, cu observarea dispozițiunii sf. lui 26 din regulamentul pentru parohii.

Petițiunile de concurs, înscrise cu documentele prescise, să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral, ear concurenții să se prezenteze cu prealabilă în cunoștințare a subsemnatului în parohie spre a face cunoștință cu parohul.

Dobra, la 8 Decembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. rom. al tractului Dobra, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ios. Morarin,
protopop.

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, arh. de N. P. Peș, arh. și vic. arhiepiscopesc, dela 5 cor. la 2 cor.

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popa, arh. ep. arhiep. Tomul I dela 2 cor. 60 fil. la 2 cor.

3. Înmormântările unui trecut. Crâmpoie din abucumăria dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la 1 cor. 50 fil.

4. Desvolțarea primatului papal și influința lui asupra creștinătății. Cercetări istorice de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la 50 fil.

Librăria arhidiecezană.

Ajutor de stat.

Petiții și anexele lor, în scop de a primi ajutor de stat în război și adăos familiar pe seama învâțărilor, creștătorilor dela azile, — pe lângă comunicarea datelor personale, — se compun din partea învâțătorului director: (5) 1-1

Gyerkcs Mihály, Székelyudvarhely.

A apărut și se află de vânzare la

: : : Librăria Arhidiecezană : : :

„Biblioteca Bâncilor Române”

Nr. 21-22.

Curs elementar

de

Stenografie românească

după

sistemul stenotachigrafic

de

Vasile Vlaicu,

matematician „Băncii gen. de asigurare”, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.

A aparut:

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-ort. română

În care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfinței Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Mîngheală Dumnezeu!” etc.; Simvolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Ekrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărituriu; rugăciunile înainte de împărtășirea cu a. comunicarea ale marului Vasile și Ioan gură de aur; rugăciunile după împărtășirea cu a. comunicarea; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitiei cruci.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu 60 fileri.

Formaș plicat, mie, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de rasarfit

revăzută la înscrinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Popoa, prof. șom., cu bineînțelegerea Excelenței Sale Înaltprincipelele Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolitul la Românilor gr.-ort. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Moxora, sub titlul: „Τὰ ορθόδοξα μυστήρια”, Atena 1883.

În această ediție, bine înțrigită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața” revizătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isvoarele consultate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, împreună cu biografia metropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhiale referitoare la această carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde broșată, cu prețul de 8 cor.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

„Biblioteca Șaguna”

Redactată de Dr. I. Lupăș, Săljește.

Nr. 16-36.

Mângâiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupăș

și alți preoți din protopoplatul Săljește.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszegben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria

: Arhidiecezană din Nagyszegben—Sibiu :

Tipical bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminarialii de

Aurel Popovici,

dahnovic-omon seminarist, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decusul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Conclucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihal Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din presbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto

Vânzare de lemne de foc.

Vand și furnizez prompt lemne de fag, calitatea primă, și producție proprie, în cantități mari și mici,

cu prețurile zilei.

Certificate de furnizare am la îndemână.

Prenotări se pot face în Sibiu la:

Kincs Samuné

Strada Turncsuk Nr. 15.

și

Lieblieh Jenő

Strada Gușterii Nr. 56.

Salamon Sámuel,

10-12 (270)

producător și vânzător de lemne în Aranyosgyéres.